

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 90 00
F: 01 478 90 21
E: gp.mkgp@gov.si
www.mkgp.gov.si

Zadeva: Zapisnik ustanovne seje Sveta za kmetijstvo in podeželje Republike Slovenije

Datum sestanka: 3. 10. 2023 Trajanje sestanka: Od 12:00 do 13.50

Prisotni člani oz. namestniki: Roman Žveglič in Danilo Meolic (Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije - KGZS), Borut Florjančič (Zadružna zveza Slovenije), Boštjan Noč (Čebelarska zveza Slovenije), dr. Tatjana Zagorc (Gospodarska zbornica Slovenije – Združenje kmetijskih in živilskih podjetij) – po pooblastilu nadomešča Branko Virag, Jaka Šilak (Sindikar delavcev v kmetijstvu), Anton Medved (Sindikar kmetov Slovenije), prof. dr. Karmen Pažek (Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede Univerza v Mariboru), prof. dr. Andrej Simončič (Kmetijski inštitut Slovenije), dr. Marijan Pogačnik (predstavnik poklicnih in srednjih kmetijskih šol), Irena Ule (Zveza kmetic Slovenije), Doris Letina (Zveza slovenske podeželske mladine), Nina Križnik.

Odsotni člani: prof. dr. Marina Pintar (Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani)

Predstavniki MKGP in ostali: Irena Šinko, Andrej Hafner, Martin Gosenca, Klemen Brglez, Boštjan Petelin, Marinka Pečnik, Saša Rus, Barbara Vintar

Dnevni red:

1. Volitve predsednika in namestnika predsednika Sveta za kmetijstvo in podeželje RS;
2. Poslovnik Sveta za kmetijstvo in podeželje RS;
3. Predstavitev aktivnosti ministrstva, predvsem v zvezi s predlogi uredbe o rastlinah, pridobljenih z nekaterimi novimi genomskimi tehnikami, ter hrani in krmi iz njih, uredbe ki ureja rastlinski razmnoževalni material in uredbe, ki ureja gozdni razmnoževalni material;
4. Razno.

Ad. 1

Ministrica prisotne pozdravi na ustanovni seji Sveta za kmetijstvo in podeželje RS ter predstavi zgoraj navedeni dnevni red. Nadalje preveri sklepčnost, od 13 članov je prisotnih 12, od tega eden s pooblastilom.

Sklep: Dnevni red je bil potrjen s prisotnostjo članov.

Za predsednika sveta se predlaga člana Borut Florjančič, člana Andrej Simončič. Oba kandidata soglašata. Borut Florjančič zbere osem glasov. Andrej Simončič zbere tri glasove.

Za podpredsednika se predlaga članico Doris Letina. Članica Doris Letina soglašata in zbere 12 glasov. Doris Letina je bila izvoljena kot podpredsednica Sveta.

Sklep: Za predsednika Sveta za kmetijstvo in podeželje RS je izvoljen Borut Florjančič, za podpredsednico je soglasno izvoljena Doris Letina.

Ad. 2

Predsednik Borut Florjančič se zahvali za izvolitev in zaupanje. MKGP je predlagal obravnavo poslovnika. Ministrica predstavi predlog Poslovnika, ki so ga prisotni pridobili z vabilom na ustanovno sejo.

Sklep: Za sekretarko Sveta se soglasno izvoli mag. Marjeta Bizjak.

Poslovnik se sprejme z glasovi večine članov.

Popravi se 27. člen predloga Poslovnika tako, da se skliče na 22. in ne 21. člen Poslovnika.

Roman Žveglič predlaga spremembo 23. člena v zvezi s tajnim glasovanjem. Tajno glasovanje je vključeno zaradi pravice zahtevati tajnosti glasovanja. Svet se strinja, da se v primeru poimenskega glasovanja ostane možnost tajnega glasovanja.

Boštjan Noč podpre predlog za odstranitev tajnosti pri glasovanju v Poslovniku in izrazi zahtevo, da se gradivo pošlje z vabilom v razumnem roku oziroma se člani držijo druge točke 12. člena Poslovnika. Svet se z navedenim predlogom glede pošiljanja gradiva in vabila strinja.

Predsednik poda predlog glede 29. člena in sicer glede zapisnika predlaga spremembo roka pošiljanja zapisnika iz 14 na 7 dni.

Sklep: Poslovnik je s predlaganimi spremembami 27. člena in 29. člena na Svetu soglasno sprejet.

Doris Letina predlaga bolj pogosto srečevanje Sveta, za to, da le-ta deluje kontinuirano.

Ad. 3

Boštjan Petelinc prisotnim predstavi predlog uredbe, ki ureja nove genomske tehnike. Osnutek stališča se nahaja v prilogi zapisnika. Uredba predvideva razdelitev novih genomskih tehnik na dve skupini in sicer NGT1 in NGT2. Prijava je potrebna za obe kategoriji, za NGT2 veljajo direktive, ki urejajo gensko spremenjene organizme in predstavlja zgolj manjši odstop. NGT1 mestoma predstavlja izjemo od gensko spremenjenih organizmov. Obe kategoriji nista dovoljeni v ekološki pridelavi. Ministrstvo je za ta namen ustanovilo Delovno skupino, ki vključuje strokovnjake s tega področja. Področje kategorije NGT1 se prekriva tudi s področjem rastlinskega in gozdnega razmnoževalnega materiala. Stališče RS je zadržano in podpira predlog uredbe skladno s previdnostnim načelom. Predstavi tudi časovnico. Predlog prispeva k doseganju visoke ravni varovanja zdravja ljudi in je zato skladen s členom 35 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Uporabljajo se postopki za regulativni nadzor, ki zagotavljajo, da se sproščajo ali dajejo v promet samo z NGT pridobljene rastline in iz njih pridobljeni izdelki, ki se štejejo za enako varne za zdravje ljudi in okolje kot konvencionalni podobni izdelki. Označevanje izdelkov, za katere veljajo zahteve glede ocene tveganja in odobritve, se ohrani, da se zagotovi pravica potrošnikov do obveščenosti Ohranja se prepoved uporabe gensko spremenjenih organizmov v ekološkem kmetovanju, vključno z rastlinami NGT1 in NGT2. Države članice EU pa bodo morale sprejeti ukrepe za preprečevanje »kontaminacije« in zagotoviti, da lahko obe vrsti proizvodnje obstajata vzporedno. Predlog uredbe ne predpisuje zahtev za elemente, ki državam članicam običajno služijo kot orodje za implementacijo takšnih zahtev. Uredba pomeni tudi neposredno uporabo v vseh državah članicah, kar pomeni enotno izvajanje zakonodaje na tem področju v EU. Usklajena je z ostalo EU zakonodajo, politikami ter strategijami EU (Evropski zeleni dogovor, Strategija od vil do vilic, Strategija o biotski raznovrstnosti in Strategija o prilagajanju podnebnim spremembam). Prevod predloga uredbe je že napravljen.

Roman Žveglič izpostavi dejstvo, da se približujejo volitve in se morebiti iz tega razloga nekoliko hiti s sprejemom predloga kar omeni zgolj iz previdnostnega razloga. Simončič poda mnenje, da se znanost na tem področju razvija, RS je proti FFS in gnojilom ter drugo vendar brez tega ni moč izvajati konkurenčnega kmetijstva, niti ni smiselno da za ostalimi državami zaostajamo. Če si država jemlje možnost raziskovanja je težko izboljšati panoge. EFSA, EMA, EHA in druge agencije budno preiskujejo, smiselno je da se mnenju teh zaupa. Predsednik meni, da gre za odločilne teme EU. Iz teh tem prihajajo tehnološki in komercialni izzivi, smiselno je, da se stroka izrazi glede odločitve. Doris Letina pozdravlja delo na tem področju, prosi za pojasnitev glede označevanja in ekološkega kmetovanja. V javnosti se pojavlja zmeda o NGT in GSO. Prosi za pojasnila glede patentiranja. Pri GSO je bila težava razmnoževanja oz. kontaminacija – kakšne rešitve predvidevamo.

Odgovor MKGP: Glede označevanja je bilo veliko diskusije in sicer mora biti v sortni listi posebna rubrika, ki pove, da je seme pridobljeno s to tehniko. EK sprejela odločitev, da je to poslovna odločitev kmetovalca. Seme mora biti označeno, da je pridobljeno z novimi genomskimi tehnikami oziroma da so prisotne sledi le tega. Usklajevanje še ni zaključeno, predvideno je, da se uskladi do konca leta 2023. Velika podpora DČ, da se na etiketi označi možnost vsebovanje NGT zaradi varstva pravic potrošnika. V ekološkem kmetovanju so nove genomske tehnike prepovedane. Glede patentiranja DČ opozarjajo, da ne sme priti do visokih prispevkov, predsedujoča država bo s pristojnimi organi na naslednjem zasedanju predstavila rešitev. NGT1 bo (po sprejemu predloga uredbe) izenačeno s klasičnimi tehnikami žlahtnjenja. DČ opozarjajo, da je časovnica preveč napeta. Italija že dovoljuje poljske poskuse NGT1. Komisija ima v načrtu nadaljevanje novih genomskih tehnik na področju mikroorganizmov in živali.

Predsednik in člani Sveta se strinja, da se o temu izjasni stroka. Karmen Pažek predlaga da se bolj poglobljeno informirano in vključimo sektor ekološkega kmetijstva. Doris Letina prosi za oceno tveganja. Roman Žveglič izpostavi možnost neenakosti med DČ. Andrej Simončič izpostavi dejstvo, da tema ni enoznačna in mnenje zaradi narave vsebine lahko prihaja do razhajanja mnenj tudi znotraj posamezne stroke oziroma panoge.

Marinka Pečnik prisotnim predstavi predlog uredbe, ki ureja rastlinski razmnoževalni material. Vsebina oz. področje je že urejeno od leta 1966 z direktivami, ki so nastajale postopoma. Direktive med seboj niso usklajene, bile je več pobud za prenovo predmetne zakonodaje. Glavni cilj predloga uredbe je posodobitev trenutno veljavne zakonodaje, saj bo nadomestila sedanjih 10 direktiv o trženju rastlinskega razmnoževalnega materiala kmetijskih rastlin, razen direktive o trženju rastlinskega razmnoževalnega materiala okrasnih rastlin, ki ni vključena v predlog te uredbe. Uredba pomeni tudi neposredno uporabo v vseh državah članicah, kar pomeni enotno izvajanje zakonodaje na tem področju v EU. Usklajena je z ostalo EU zakonodajo, politikami ter strategijami EU (Evropski zeleni dogovor, Strategija od vil do vilic, Strategija o biotski raznovrstnosti in Strategija o prilagajanju podnebnim spremembam). Razdeljena je v dva t.i. stebra - registracija sort in uradno potrjevanje. Uvajajo se trajnostne zahteve za registracijo novih sort ter posebne zahteve za ekološke sorte. Prav tako so predvidene manj stroge zahteve za rastlinski razmnoževalni (v nadaljnjem besedilu: RRM), ki spodbuja biodiverzitetu, ohranjanje genskih virov (ohranjevalne sorte, heterogen material), za RRM namenjen izmenjavi (med kmeti, v okviru 'mrež', npr. semenske knjižnice). Uvaja tudi nove pridelovalne tehnike (poliklonski material, pravo seme krompirja) in digitalizacijo (uporaba digitalnih oznak / QR kode). Uredba zagotavlja enake pogoje za vse izvajalce poslovnih dejavnosti v EU in jim daje večjo odgovornost ter zagotavlja boljše delovanje notranjega trga na področju rastlinskega razmnoževalnega materiala. Uporabljati se bo začela 3 leta po začetku veljavnosti, da se pristojnim organom in izvajalcem poslovnih dejavnosti omogoči ustrezen čas, da se prilagodijo novim pravilom, in da Komisija sprejeme delegirane in izvedbene akte, predvidene z uredbo. Prevod uredbe še ni bil napravljen in bo na voljo predvidoma 11.10.2023. S to uredbo se spremeni ekološka uredba glede heterogenega materiala. Končni uporabniki, ki niso

profesionalni pridelovalci hrane (mišljeni vrtničkarji) bodo imeli nekoliko nižje zahteve – odgovornost gre končnemu uporabniku, ne bo količinskih omejitev, moralo pa bo biti pakirano v manjših pakiranjih oz. se bo zahtevala prodaja posameznih sadik. Predlog uradnega stališča bo pripravljen po prejemu prevoda predloga uredbe. Predlog uredbe RRM glede NGT semena zahteva samo označevanja, drugih kriterijev ni predvidenih. Izpostavi problem označevanja, saj predlog uredbe o NGT predvideva zgolj označevanje semena ne pa končnih izdelkov. Predlaga izpostavitvev problematike na pristojni delovni skupini.

Doris Letina sprašuje po stališču RS. Ali obstaja nevarnost uničenja lokalnega RRM?

Odgovor MKGP: zaradi izjem se lahko zmanjša uporaba uradno potrjenega materiala, kar je vsebina za širšo razpravo. Odgovornost je prepuščena pripravljavcem RRM in odločitvi posameznika oz. kupca. Material bo označen. Končni uporabnik je neprofesionalni pridelovalec (vrtničkar). Kmetje si med sabo seme lahko izmenjujejo. Ker gradivo ni bilo članom Sveta predhodno posredovano bodo z njim seznanjeni naknadno.

Andrej Simončič predlaga prilagoditev sistema subvencioniranja tako, da se tistim, ki delujejo z okuženim ali kako drugače neprimernega semena, onemogoči ali prepreči prejem subvencij. Takšno delovanje posameznika lahko škoduje širši skupnosti pridelovalcev (interes posamezne države v dobro kmetijstva v okviru subvencijske politike). Branko Virag izpostavi, da status semena seme dobi po temu, ko institucija potrdi, da je seme primerno za setev. Izmenjava semena lahko predstavlja nevarnost, če seme ne bo pod nadzorom. Danilo Meolic pripomni, da kmetje seme sami razmnožujejo kar lahko predstavlja problem in kombinirajo s kupljenim, certificiranim semenom.

Saša Rus prisotnim predstavi predlog uredbe, ki ureja gozdni razmnoževalni material. Predlog uredbe, ki je bil objavljen v začetku julija kot del svežnja o hrani in biotski raznovrstnosti, pomeni posodobitev zakonodaje s področja gozdnega reprodukcijskega materiala in s tem vzpostavitev enakih konkurenčnih pogojev za vse izvajalce. Predlog ureja gozdni reprodukcijski material (vrste in umetni hibridi), ki se uporablja pri pogozdovanju in drugih vrstah sajenja dreves za namene proizvodnje lesa in biomaterialov, ohranjanja biotske raznovrstnosti, obnove gozdnih ekosistemov, prilagajanja podnebnim spremembam, blažitev posledic podnebnih sprememb ter ohranjanja in trajnostne rabe gozdnih genskih virov. Slovenijo v tem delu predloga zanima tudi obravnava obnove gozdov z dopolnilno sadnjo in setvijo. Predlog ločuje po namenu gozdnega reprodukcijskega materiala v ločenih postopkih in členih. Z namenom ohranjanja gozdnih genskih virov se strinjamo, vendar ne ločeno od vseh ostalih postopkov, ker le-ti vplivajo na manjšo transparentnost in sledljivost. Na novo je predlagano, da se pri certifikaciji oziroma v postopku odobritve osnovnega gozdnega reprodukcijskega materiala poda tudi ocena sposobnosti prilagajanja rastiščnim razmeram in podnebnju. Značilnosti zadevajo prilagoditev osnovnega materiala lokalnim podnebnim in ekološkim razmeram ter odpornost pred škodljivci. Slovenija in nekaj drugih držav članic se je strinjalo, da bo potrebna natančnejša določitev kazalnikov na podlagi katerih se bo ta ocena podajala. Po predlogu bodo vsi dobavitelji gozdnega reprodukcijskega materiala registrirani tudi v EU. Predlagano je, da vsaka država članica sestavi in redno posodablja načrt ukrepov ob nepredvidljivih dogodkih, da zagotovi zadostno zalogo gozdnega reprodukcijskega materiala za pogozdovanje območij, ki so jih prizadeli ekstremni vremenski dogodki, požari v naravi, izbruhi boleznin in škodljivcev ali druge nesreče (ang. Forest Reproductive Material Information System - FOREMATIS). Pri realizaciji tega predloga izpostavljam, da lahko pričakujemo kadrovske in finančna bremena. Z uveljavitvijo nove EU zakonodaje ne bodo več veljavni nacionalni zakoni in pravilniki, zato bo potrebno pripraviti vse na novo. Predlagani predlog bo prispeval k izpolnjevanju cilja digitalne strategije EU, in sicer bo omogočal digitalni zapis vseh dejanj, izvedenih za izdajo glavnega potrdila z digitalno kodo oziroma uradne etikete, ter vzpostavitev centralizirane platforme, ki omogoča obdelavo, dostop do in uporabo teh zapisov. Poleg tega uvaja spremembo obstoječe uredbe za vključitev pravil gozdnega reprodukcijskega materiala v področje uporabe zakonodaje EU o uradnem nadzoru. Osnovna pravila in načela uradnega nadzora bodo veljala

tudi za proizvodnjo in trženje gozdnega reprodukcijskega materiala, vključno s tistimi za pristojnosti organov, delegiranje nalog in certificiranje. Komisija bo po potrebi pooblaščenca za sprejetje posebnih pravil za uradni nadzor trženja gozdnega reprodukcijskega materiala in izvajalcev poslovnih dejavnosti. V primeru uvoza bodo veljala splošna pravila na podlagi tveganja. Predlagana uredba se bo uporabljala 3 leta po začetku veljavnosti, da se pristojnim organom in izvajalcem poslovnih dejavnosti omogoči ustrezen čas, da se prilagodijo novim pravilom, in da Komisija sprejeme delegirane in izvedbene akte, predvidene z uredbo.

Roman Žvegljč izpostavi zagovarjanje naravne obnove. Predlogi uredb so nekoliko zaskrbljujoči in pripomni naravne nesreče, kot so požar in žledolom preteklih let. Boštjan Noč pričakuje povzetek za posamezen predlog in seznam vplivov na Slovenijo saj brez navedenega ni mogoče razpravljati. Marijan Pogačnik omeni, da material večinoma uvažamo in predlaga varstvo nacionalnega materiala. Branko Virag omeni invazivne drevesne vrste.

Odgovor MKGP: praviloma ima Slovenija lastni material, do izjeme je prišlo zaradi požarov na Krasu. Znotraj EU je trg odprt. Uporaba GRM pomeni, da se rabi pridobi odločbo pristojnega organa. Invazivnost vrst je v pristojnosti Ministrstva za okolje in naravne vire.

Sklep: Svet je seznanjen s statusom predlogov uredb. Za člane Sveta se pripravi strokovno razlago vsebine predloga.

Ad.4

Izpostavljena je bojazen glede obresti in stroškov, ki so zaradi razpisov pričeli z investicijami pa jih ne zmorejo pravočasno poravnati. Ogroženi so lahko tudi večji subjekti.

Ministrica obrazloži, da je za ribniški sklad možen individualni pristop. Glede ostalega je po navodilu Evropske komisije možna samo de minimis pomoč. Še vedno z vaše strani nismo prejeli odgovora o številu teh kmetij, ki ustrezajo predmetni težavi. Gre tudi za skrb investitorja in poslovni riziko.

Daniilo Meolic opozori, da se pripravlja sprememba Uredbe KOPOP in sicer glede digestata, predvsem na področju Pomurja. Predlaga, da se preverja kvaliteto digestata (zakaj je ne glede na dogovor zdaj zapisano, da se lahko digestat uporablja le na lastnih površinah isti KMG. Ker so s tem ostali kmetje, ki nimajo plinarin ipd. diskriminirani - kmetje so tem oškodovani, saj se to dovoljuje samo lastnikom bioplinarn in povezanih podjetij.).

Ministrica pojasni, da gre za spremembo Strateškega načrta ne zgolj Uredbe KOPOP in sicer je predpisano na katerih površinah se digestata ne sme uporabljati, sprememba je bila v soglasju z MOPE.

Predsednik sprašuje kdaj se začne popis škode na pridelkih. S popisom se zamuja, veliko pridelkov je moralo že biti odstranjenih. Predlaga da se prihodnji razpis za obnovo vinogradov pripravi na način da se bo priznalo tudi tiste stroške v vinogradih ki so popolnoma uničeni in se bo šlo v obnovo. Problematika vinogradov – ponekod škoda tolikšna, da potrebno nasade izkrčiti. Dela bi se začela že v letošnji jeseni, nadaljevala spomladi. Ali bo možno uveljavljati sredstva tudi za ta dela v okviru ukrepa prestrukturiranje vinogradov oz. IRP02 (uveljavljanje stroškov za nazaj).

Ministrica obrazloži, da se bo popis škode pričel predvidoma naslednji teden.

Dori Letina pojasni, da je bila v obrazcu določba, da se ne da priglasiti škode (bale sena), ki so bile podarjene v okviru solidarnostne pomoči. Kaj pa s slabo kvaliteto bal. Na kakšen način se bo to pregledovalo?

Ministrica pove, da če bale niso popisane, potem ne morejo biti povrnjene iz razloga pomanjkanja krme. Osnovni popis škode, ki je bil pripravljen na podlagi ugotovitev svetovalne službe, je podlaga za pogovor o načinu iz višini odškodnine. Evropski komisar za kmetijstvo in podeželje Janusz Wojciechowski bo obiskal Slovenijo z namenom pregleda škode, ki jo je povzročila avgustovska poplava.

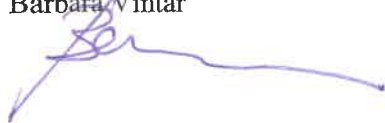
Predsednik se pridružuje pohvali Romana Žvegliča ministrici in MKGP za odlično in zelo zavzeto delo na področju predloga Uredbe FFS (ali se bo MKGP zavzemal za različna izhodišča DČ pri rabi FFS in ne za uravnilovko pri zmanjševanju za vse petdeset odstotkov). Ministrica pojasni da nas o statusu SUR Uredbe obvesti naknadno.

Doris Letina prosi za seznanitev Sveta glede sistema spremljanja cen v verigi vrednosti.

Ministrica prosi, da se s tem počaka, saj trenutno teče postopek javnega naročila zato, da se podatki pregledajo, zberejo in primerno interpretirajo. Člani Sveta se s predlogom strinjajo.

Sklep: UVHVVR poda vsem članom Sveta informacijo glede stanja in postopka predloga Uredbe o SUR. Članom Sveta MKGP posreduje informacijo o zadnji spremembi Uredbe KOPOP.

Zapisala:
Barbara Vintar

Borut Florjančič
predsednik

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 90 00
F: 01 478 90 21
E: gp.mkgp@gov.si
www.mkgp.gov.si

LISTA PRISOTNOSTI

Datum: 3. 10. 2023

Kraj: MKGP, Sejna soba 533

Namen: Ustanovna seja Šveta za kmetijstvo in podeželje R5

	IME IN PRIIMEK	INSTITUCIJA	PODPIS
1	ANTON MEDVED	S.K.S.	
2	ANDREJ SIMONJIČ	KIS	
3	BOSTJAN UDOF	CRS	
4	LUJAN ZVECH	LCIS	
5	KARMEN PAZEK	FKBV	
6	JAKO JILAK	KZI	
7	DANILO MEDIC	MGZS	
8	SAJA RUS	MKGK	
9	Koninka PEČNIK	MKGK - Ust. Vuk	
10	Marijan POBACNIK	Koncerni hotel. in slamo	
11	JILJA PRÉVIK	PZS - EKED	
12	IRENA ULE	Zveza kmetov Slovenije	
13	Uroš VIRAG	PZS - ŽPJ	
14	DORIS LETINA	ZSPM	
15	OLIV FLORENCIJA	ZZS	
16	A. UAFORZ	MKGK	
17	Martin BOSMAČ	MKGK	
18	IRENA ŽINCO	MKGK	
19	KLEMEN BEGLER	MKGK	
20	Bostjan Pabel	MKGK	